

2018-09-11

100-4904-2018

n.remissvar@regeringskansliet.se

Regeringskansliet, Enheten för Regional
tillväxt och EU:s sammanhållningspolitik
Kopia; pia.diring@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över EU-kommissionens förslag COM (2018) 372-375, 382, 390 och 471-473

Er beteckning: N2018-03829-RTS

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Hallands län har fått kommissionens nio förordningsförslag på remiss och lämnar synpunkter på dessa nedan, numrerade 1-9.

Länsstyrelsen är positiv till att sammanhållningspolitiken fortsättningsvis kommer att investera i alla regioner. Länsstyrelsen ställer sig även positiv till kommissionens ambitioner om förenkling för att minska den administrativa bördan och ökad flexibilitet för att möta nya behov genom förslaget om gemensamma bestämmelser för sju fonder.

Länsstyrelsen är positiv till fokus på hållbar stadsutveckling, men detta behöver omfatta även andra städer än storstäder. För att utveckla samspelet mellan stad och landsbygd ser Länsstyrelsen ett behov av fortsatt nära samarbete med den europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Ur ett regionalt utvecklingsperspektiv spelar jordbruksfonden en mycket stor roll. Ett större närmande mellan jordbruksfonden och sammanhållningspolitiken bör eftersträvas.

Länsstyrelsen lyfter fram betydelsen av ESF-projekt för främjandet av den regionala arbetsmarknaden och sysselsättningen. En tydligare integrering av de båda fonderna ERUF och ESF bör eftersträvas. Det finns skäl att betona vikten av att involvera lokala och regionala företrädare i partnerskap och i utveckling och genomförande av programinsatser.

Länsstyrelsen betonar att minskade av insatser för långsiktig integration i den nya Asyl- och migrationsfonden (Amif) behöver kompletteras med motsvarande insatser inom andra program, huvudsakligen inom ESF+. Insatser som riktar sig till barn och jämställdhetsaspekten är viktigt att utveckla i strategierna

Länsstyrelsen anser att Fonden för inre säkerhet (ISF) hanterar angelägna områden, som till stor del kräver samarbete på nationell nivå. Länsstyrelsen betonar samverkan mellan nationella myndigheterna och länsstyrelserna inom områden där länsstyrelserna har uppdrag samt att

2018-09-11

100-4904-2018

samhällsplaneringsperspektivet bör lyftas fram som grunden i byggandet av ett socialt hållbart och säkert samhälle. Det strukturerade arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) kan ytterligare utvecklas i ett EU-sammanhang.

Avseende territoriella samarbeten (Interreg) är Länsstyrelsen kritisk till förslaget om att gränsöverskridande samarbeten ska begränsas till regioner med landgräns, eftersom detta riskerar att försvåra samarbetsprojekt mellan länder som gränsar till varandra över hav.

Länsstyrelsen ser negativt på att förslaget är formulerat att stärka de Interregprogram för transnationellt samarbete och havssamarbete som omfattar samma funktionsområden som de befintliga makroregionala strategierna. Det är viktigt att områden som i nuläget saknar en makroregional strategi inte utesluts. Interreg Nordsjön samt Interreg Öresund-Kattegatt-Skagerrak är program och funktionella geografier för betydelsefulla samarbeten mellan ingående regioner.

Länsstyrelsen avstår från att lämna synpunkter på förslagen avseende inrättande av instrument för gränsförvaltning och visering (BMVI) samt avseende mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang (ECBC).

Synpunkter

1. Förslag till förordning om gemensamma bestämmelser (CPR)

Gemensamma bestämmelser CPR syftar till att minska fragmenteringen av regler och förslaget är en gemensam uppsättning grundläggande regler för sju fonder.

Länsstyrelsen ställer sig positiv till grunden med gemensamma bestämmelser samt att sammanhållningspolitiken ska omfatta alla regioner.

Länsstyrelsen noterar skillnaden jämfört med innevarande period att den Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling inte ingår som en del av allmänna förordningen. Det behöver tydliggöras hur samordningen mellan sammanhållningspolitiken och gemensamma jordbrukspolitiken ska säkerställas. Ur ett regionalt utvecklingsperspektiv spelar jordbruksfonden en mycket stor roll. Länsstyrelsen har sak- och spetskompetens inom det regionala jordbruket och landsbygdsutvecklingen som kan bidra till synergier och ökad integration av stad och landsbygd, som är av vikt för implementeringen av den föreslagna förordningen och dess kopplingar till Jordbruksfonden. Ett större närmande mellan jordbruksfonden och sammanhållningspolitiken bör eftersträvas och där Länsstyrelsen kan verka som en brygga mellan regionala tillväxtfrågor och landsbygds- och lantbruksfrågor.

Det är också viktigt att utveckla synergier mellan sammanhållningspolitiken och andra politikområden, exempelvis mellan regionalfonden (ERUF) och det nya forskningsprogrammet Horisont Europa i syfte att bidra till innovation och smart specialisering.

Kopplingen till utbildning och forskning bör vara tydlig i bestämmelserna. Här kan universitet och högskolor spela en viktig roll som samverkanspartner och i uppföljning och utvärdering av programmets insatser.

2018-09-11

100-4904-2018

Länsstyrelsen anser att förslaget (s.6, punkt 2) om ökad flexibilitet att anpassa program och resurser mot bakgrund av ändrade förhållanden i omvärlden är eftersträvansvärt för att möta förändrade behov. Även en ökad flexibilitet inom program bör uppnås för att kunna förändra fördelningen mellan prioriteringar/insatsområden på ett enklare sätt.

2. Förslag till förordning om Europeiska Havs- och Fiskerifonden (EHFF)

Länsstyrelsen anser att förslaget som helhet är bra och välkomna kravet i Artikel 15 på en handlingsplan för småskaligt kustfiske. Det remitterade förslaget ger också möjlighet för adekvata stöd för att gynna utvecklingen av det småskaliga kustfisket. Mycket av det som nämns i formen av ”förmånsbehandling av småskaligt kustfiske” kan främja det lokala fisket i Halland och välmående kustsamhällen.

En förenkling av regelverket och möjligheten att anpassa det efter olika länder/regioner är bra. Länsstyrelsen uppfattning är att i nuläget avstår många från att söka stöd inom Havs- och Fiskerifonden för att det är en lång och omständlig process där mycket tid går åt i själva ansökningsmomentet.

S. (28) Det småskaliga kustfisket bedrivs av fiskefartyg under 12 meter som inte använder släpredskap, men i Halland bedrivs ett småskaligt fiske som använder släpredskap. Länsstyrelsen anser att förslaget därmed exkluderar en betydande del av det småskaliga fisket som landar sin fångst i lokala hamnar.

I Kap 2 Artikel 22 (1) uttrycks; inbegripet i inlandsvatten. Länsstyrelsen ser behov av klargörande i förordningen om det gäller även vattendrag med havsvandrande fisk.

3. Förslag till förordning om Europeiska Socialfonden+ (ESF+)

Länsstyrelsen vill ur ett regionalt perspektiv lyfta betydelsen av ESF-projekt för främjandet av den regionala arbetsmarknaden och sysselsättningen. ESF-projektet Integration Halland är ett starkt och positivt exempel, där samtliga kommuner, Arbetsförmedlingen, Högskolan i Halmstad, Länsstyrelsen, arbetsgivare samt organisationer inom den idéburna sektorn aktivt i lokala och regionövergripande insatser samverkar för ökad integration på arbetsmarknaden och i samhället för målgruppen nyanlända.

Förordningens skrivning s.18 punkt 13 ”ESF+ bör syfta till att förbättra tillgången till sysselsättning för alla arbetssökande, särskilt för unga, långtidsarbetslösa och personer utanför arbetskraften, och främja egenföretagande och den sociala ekonomin” tillstyrks. Länsstyrelsen vill understryka betydelsen av arbetsintegrerande sociala företag, dess funktion för vissa målgrupper och utvecklingsmöjligheterna inom denna typ av företag.

Det finns ett behov av medel för regionala insatser utifrån identifierade behov och där genomförandekraft finns. I partnerskapen för programmet måste det finnas en stark koppling till

2018-09-11

100-4904-2018

lokal/regionalnivå. Man bör sträva mot att hitta synergier mellan nationell politik och den regionala nivån. Länsstyrelsen kan medverka i koordineringen där emellan.

Länsstyrelsen ser vid en sammanslagning av fyra fonder i ESF+ en risk att ERUF och ESF särskiljs istället för närmas. Kompetensförsörjning och integration av nyanlända på arbetsmarknaden är viktiga beståndsdelar i tillväxt- och utvecklingsarbetet på regional nivå och en tydligare integrering av de båda fonderna ERUF och ESF bör eftersträvas. Enligt länsstyrelsen finns även viss risk för att den territoriella aspekten tappas bort i den breddade fonden ESF+.

Länsstyrelsen instämmer i kommissionens förslag om lägre medfinansieringstak i ESF+.

4. Förslag till förordning om inrättande av Asyl- och Migrationsfonden (Amif)

I inledningen av förslaget beskrivs att Kommissionens förslag om den fleråriga budgetramen för 2021–2027 innehåller en avsevärd förstärkning av den övergripande unionsbudgeten för hanteringen av migration och de yttre gränserna genom att utöka den mer än 2,6 gånger, inbegripet en ökning av anslagen till de decentraliserade organen på detta område.

Länsstyrelsen vill framhålla principerna om solidaritet och rättvis ansvarsfördelning mellan medlemsstaterna. EU-finansieringen tillhandahåller konkreta ekonomiska medel, så att de båda principerna kan omsättas i praktiken.

Länsstyrelsen ser positivt på att fonden ska underlätta för lokala och regionala myndigheter och det civila samhällets organisationer att genomföra integrationsåtgärder, s. 19. Länsstyrelsen bedömer att det är viktigt att undersöka hur det går att minska den administrativa bördan samt underlätta ansökningsförfarandet för medlen och redovisning av projekten. För verkningsfullt användande av fondens medel behövs en större flexibilitet och en förenkling av regelverket. Att fastställa olika procentsatser (s.3) i en viktning kan dock motverka flexibiliteten, då det faktiska mottagandet av olika grupper inom asyl- och migrationsområdet snabbt kan förändras och därmed behoven av olika insatser genom Amif.

Som regional myndighet fördelar Länsstyrelsen statsbidrag till kommuner och frivilligorganisationer som syftar till att främja integration på kort och lång sikt för nyanlända personer och statsbidrag som avser tidiga insatser för asylsökande personer. Insatser redan under asyltiden är viktiga för individens integration i samhället och Länsstyrelsen gör bedömningen att det finns ett fortsatt stort behov av integrationsfrämjande insatser under en längre tid utöver de insatser som utförs i tidigt skede. Därför är det viktigt att säkerställa att tillräckligt med medel avsätts för ändamålet samt att en stor del av medlen går till integrationsfrämjande insatser som kan sökas av lokala och regionala myndigheter och organisationer inom det civila samhället, s. 6.

På regional nivå är samspelet med i synnerhet ESF+ viktigt, och dessa båda fonder bör ha strategier som kopplar i varandra. Minskade av insatser för långsiktig integration i Amif behöver kompletteras med insatser inom andra program, huvudsakligen inom ESF+.

2018-09-11

100-4904-2018

Länsstyrelsen vill betona behovet av vidare utveckling av Amifs (s.8) noterade framsteg vad gäller insatser för de mest utsatta och däribland ensamkommande barn. Insatser som riktar sig till barn bör lyftas ytterligare som en viktig del av de integrationsfrämjande insatserna. Vid sidan av barnperspektivet är jämställdhetsaspekten viktigt att utveckla i strategierna och insatserna för att förbättra flickornas och kvinnornas situation samt stärka deras framtidsmöjligheter.

5. Förslag till förordning om inrättande av fonden för inre säkerhet (ISF)

Förslaget anger att (s.16 punkt 12) fondens övergripande ram bör ekonomiskt stödja polissamarbete och rättsligt samarbete samt förebyggande arbete mot grov och organiserad brottslighet, olaglig vapenhandel, korruption, penningtvätt, narkotikahandel, miljöbrott, utbyte av och tillgång till information, terrorism, människohandel, utnyttjande av olaglig invandring, sexuellt utnyttjande av barn, spridning av bilder på barn som utsätts för övergrepp och av barnpornografi samt it-brottslighet.

Detta är en rad angelägna områden, som till stor del kräver samarbete på nationell nivå. Dock vill Länsstyrelsen betona samverkan mellan nationella myndigheterna och länsstyrelserna inom områden där länsstyrelserna har uppdrag t.ex. brottsförebyggande samordning, arbetet mot prostitution och människohandel, utsatta EU/EES-medborgare, förebyggande andt-samordning, alkohol- och tobakstillsyn samt miljötillsyn. För att få genomslag behöver det nationella arbetet föras ut till regional och lokal nivå. Länsstyrelserna har lång erfarenhet att arbeta med kunskapsförmedling, samordning och tillsyn och kan främja statliga myndigheters medverkan i respektive läns arbete. En allt viktigare samverkanspart för länsstyrelserna är kommunerna och länsstyrelserna är den statliga myndighet som möter primärkommunerna sektorsövergripande och tvärsektorielt.

I detta sammanhang bör samhällsplaneringsperspektivet lyftas fram. Att i samhällsbyggnadsprocesserna motverka segregation är grunden för ett socialt hållbart och säkert samhälle. Länsstyrelsen ser möjligheten att utveckla brottsförebyggande arbete i samhällsbyggnadsprocesser från detaljplaner och översiktsplaner och öka kunskapen.

Med fördel kan konkret samverkan finansieras genom fonden och skalas upp till högre nivå, t.ex. genom Falkenbergsmodellen där stat och kommun tillsammans med civilsamhället gör insatser i utanförskapsområden med att höja skolresultat, meningsfulla fritidsaktiviteter, uppsökande verksamhet för att motverka kriminalitet samt en aktiv stadsutveckling.

I risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) görs ett strukturerat analysarbete utifrån lokala lägesbilder som bidrar till det nationella arbetet. Dessa kan ytterligare utvecklas i ett EU-sammanhang i syftet att stödja skyddet av personer, offentliga platser samt kritisk infrastruktur.

I syftet (s16 punkt 14) att fonden bör främja och uppmuntra ett aktivt och meningsfullt deltagande av civilsamhället, kan länsstyrelsen med kunskap, lokal närvaro och förtroende bidra i ett ökat deltagande av civilsamhället kring social hållbarhet och säkerhet.

2018-09-11

100-4904-2018

6. Förslag till förordning om inrättande av instrument för gränsförvaltning och visering (BMVI)

Länsstyrelsen avstår från yttrande.

7. Förslag till förordning om Europeiska regionala utvecklingsfonden och sammanhållningsfonden (Eruf/CF)

Syftet med Eruf anges i artikel 176 i EUF-fördraget: "Europeiska regionala utvecklingsfondens syfte är att bistå med att avhjälpa de viktigaste regionala obalanserna i unionen genom att delta i utvecklingen och den strukturella anpassningen av regioner som utvecklas långsammare samt i omstruktureringen av industriregioner på tillbakagång."

Syftet med Sammanhållningsfonden anges i artikel 177 i EUF-fördraget: "En enligt samma förfarande upprättad sammanhållningsfond ska lämna ekonomiska bidrag till projekt på miljöområdet och till transeuropeiska nät inom infrastrukturen på transportområdet."

I förordningen fastställs de särskilda målen och tillämpningsområdet för stöd från den Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) vad gäller målet Investering för sysselsättning och tillväxt och målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg).

Europeiska regionala utvecklingsfonden är ett av de viktigaste regionala instrumenten och har tillsammans med Europeiska Socialfonden under hittillsvarande programperioder varit av stor betydelse för regional utveckling. Den har bidragit till att större regionala projekt har kunnat genomföras i samverkan mellan olika parter. Sådana projekt har varit en viktig förutsättning för att utveckla forskningsprofiler inom högskolan och har stärkt samverkan mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor bland annat genom satsningar på samverkansarenor.

Även Interreg är program och en geografi som innebär viktiga samarbeten mellan regionerna för transnationell utveckling i länder gränsande till varandra. Interreg har stor betydelse för utveckling av nätverk för forskare och fungerar på så vis som en viktig språngbräda för vidare europeiska samarbeten inom forskning och innovation.

Sammanhållningsfonden ska stödja Miljöinvesteringar, inklusive investeringar som rör hållbar utveckling och energi med miljömässiga fördelar samt Investeringar i TEN-T. Länsstyrelsen ser detta som ur regionalt perspektiv mycket angelägna områden. Det finns flera frågor med sektorsövergripande samhällsutmaningar som kommer att kräva en utökad samverkan på den regionala nivån mellan myndigheter, regioner och kommuner samt med näringsliv, forskning och civilsamhälle. Några sådana områden är insatser för genomslag i arbetet med Agenda 2030, arbetet med klimat- och energiomställning, insatser för att uppnå miljö kvalitetsmålen samt åtgärder för klimatanpassning.

2018-09-11

100-4904-2018

Kapitel II – Särskilda bestämmelser för territoriella särdrag

Den ökade inriktningen på Hållbar stadsutveckling, där 6 % av Erufs resurser föreslås (s.9) öronmärkas för detta område, behöver omfatta möjlighet till insatser i fler städer än enbart storstäder. Innevarande programperiod har Hållbar stadsutveckling i Nuts2området Västsverige enbart omfattat Göteborgs stad.

s.14 Inom ramen för en hållbar stadsutveckling anses det nödvändigt att stödja integrerad territoriell utveckling för att mer effektivt tackla de såväl ekonomiska, miljö- och klimatmässiga som demografiska och samhällsliga utmaningar som påverkar stadsområdena, inbegripet funktionella stadsområden, samtidigt som behovet av att främja kopplingar mellan stad och landsbygd beaktas.

Länsstyrelsen ser positivt på att kopplingen mellan stad och landsbygd kommer att beaktas. För att främja kopplingen mellan stad och land är formen lokalt ledd utveckling (s.20 Artikel 9) ett bra medel.

I Sverige likt i många europeiska länder är urbaniseringen stark. Det behövs ökad kunskap för att kunna planera, bygga och förvalta miljöer så att de kan vara inkluderande och säkra för alla. En säker miljö gör det möjligt att uppfylla de grundläggande individuella behov om en säker bostad och en säker stadsmiljö som tillåter fri rörlighet. Det finns behov i många städer av olika storlek att arbeta brottsförebyggande för att skapa säkra städer. Det kräver ett tvärsektorielt och samordnat arbete mellan olika samhällsaktörer. Dessa aspekter bör finnas med i inriktningen Hållbar stadsutveckling.

På s.11 punkt 8 beskrivs: *I en allt mer sammanlänkad värld och med tanke på den demografiska utvecklingen och migrationsdynamiken är det klart att unionens migrationspolitik kräver en gemensam strategi som vilar på synergier och komplementaritet mellan olika finansieringsinstrument. För att säkerställa ett sammanhängande, starkt och enhetligt stöd för solidaritet och ansvarsfördelning mellan medlemsstaterna när det gäller att hantera migrationen bör Eruf ge stöd till att underlätta en långsiktig integrering av migranter.*

Länsstyrelsen välkomnar kopplingen till migrationspolitiken och möjligheter att genom ERUF arbeta för långsiktig integrering på arbetsmarknaden av migranter/nyanlända genom utvecklingsinsatser som främjar innovation, sysselsättning och livslångt lärande.

Som ett intressant exempel på fondsamverkan kan nämnas Hälsoteknikcentrum Halland där innovationer i produkter och tjänster för sjukvård, omsorg och hälsa utvecklas med stöd från Eruf, tillsammans med kompetenshöjning av vårdpersonal genom ESF för att kunna använda nya tekniska lösningar.

8. Förslag till förordning om mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i gränsöverskridande sammanhang (ECBC)

Länsstyrelsen avstår från yttrande.

2018-09-11

100-4904-2018

9. Förslag till förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) (ETC)

Länsstyrelsen är av uppfattningen att Interreg bör prioriteras inom sammanhållningspolitiken. Gränsöverskridande samarbete där regioner kommer samman för att hantera gemensamma problem eller utveckla en gemensam potential är ett av de områden inom EU-samarbetet som har det största europeiska mervärdet.

På s.6 punkt 3 framgår att förslaget är formulerat att stärka de Interregprogram för transnationellt samarbete och havssamarbete som omfattar samma funktionsområden som de befintliga makroregionala strategierna. Detta anser Länsstyrelsen har negativa konsekvenser. Länsstyrelsen konstaterar att Interreg Nordsjön samt Interreg Öresund-Kattegatt-Skagerrak inte omfattas av någon befintlig makroregional strategi, som tex Östersjön i form av Östersjöstrategin. Interreg Nordsjön samt Interreg Öresund-Kattegatt-Skagerrak är dock program och geografier för betydelsefulla samarbeten mellan ingående regioner. Det är viktigt att områden som i nuläget saknar en makroregional strategi inte utesluts.

Länsstyrelsen ser en risk i att om man vid fastställande av programmen gör alltför stora programgeografier tappar lokala/regionala aktörer och samarbeten som upparbetats under tidigare programperiod.

Länsstyrelsen vill i detta sammanhang betona att ett aktivt engagemang från nationell nivå och Regeringskansliet i Interreg-programmen är väsentligt.

I förslagen framgår en betoning hos kommissionen om landgränser. Det finns i förslaget en skrivning om att (s.11) komponenten för gränsöverskridande samarbete kommer att inriktas på landgränser, medan det gränsöverskridande samarbetet vid sjögränser kommer att ingå i den utvidgade komponenten för ”transnationellt samarbete och havssamarbete”. Detta ställer sig Länsstyrelsen kritisk till. Ur svenskt och halländskt perspektiv är samarbete över havsgränser angeläget. Den tekniska utvecklingen medför att kommunikationer sker på nya sätt idag. Utveckling av Hallands hamnar och kontakterna med Danmark har positiva möjligheter under nästkommande programperiod kring utveckling av handel och transporter, turism samt företagskontakter och arbeten. För att värna dessa samarbeten föreslår Länsstyrelsen att Sverige verkar för att den nuvarande 150 kilometersgränsen över vatten för gränsöverskridande samarbete bibehålls.

Vad gäller (s.11) ” För det andra hjälper förslagen de gränsöverskridande programmen att fokusera mer än tidigare på institutionellt samarbete, lösa gränsfrågor och investera i gemensamma tjänster av allmänt intresse.” anser Länsstyrelsen att mycket av gränsfrågorna är nationella frågor och hanteras oftast inte på ett interregionalt plan. Väl fungerande gränssamverkan är dock viktig ur ett regionalt utvecklingsperspektiv.

På s.14 punkt 4-5 beskrivs införandet av en mekanism för undanröjande av gränshinder, på landgränser men även havsgränser. Detta påverkar till stor del nationell lagstiftning och ej en fråga för regional nivå. Länsstyrelsen tycker dock att det är intressant att resonemang förs om

2018-09-11

100-4904-2018

dessa möjligheterna, för att utveckla kollektivtrafik, arbetsmarknad och affärsutveckling och därmed invånarnas möjlighet att vara del i det i en större geografi.

Beslutet har fattats av länsråd Jörgen Peters med enhetschef Lovisa Ljungberg som föredragande.

Jörgen Peters

Lovisa Ljungberg

Länsråd

Enhetschef Utvecklingsenheten

Detta yttrande har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.